

викладачів та при їх обранні на посаду. Очевидно, що моніторинг має мати періодичний і системний характер.

Література

1. Проценко І. І., Гудименко К.М. Моніторинг як інструмент визначення якості освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2015, № 4 (48) С. 247-255.
2. Гордійчук С. В. Якість як пріоритетний напрям освітньої діяльності медичного навчального закладу. Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка (педагогічні науки) Випуск 6 (303), жовтень, 2016. С. 100-107.

Орлова Н. С.

асистент кафедри основ виробництва та дизайну

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, м. Полтава

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ХУДОЖНЬОГО ПРОЄКТУВАННЯ ОДЯГУ НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ БІОНІКИ

Одним з найбільш важливих напрямів розвитку творчих здібностей дизайнера є біонічний підхід, як метод художньо-технічної творчості. Біонічні форми широко використовуються в художньому проєктуванні одягу з середини ХХ століття. Останнім часом спостерігається зростання наукових публікацій, в яких із різних точок зору розглядаються проблеми вивчення біотектонічних закономірностей формоутворення костюма. Аналізу загальних та окремих принципів і методів проєктування форми одягу присвятили наукові пошуки такі дослідники, як Т. Бердник, С. Ванькович, І. Давіденко, О. Данилова, Т. Козлова, М. Колосніченко, Ю. Легенький, Т. Ніколаєва, К. Пашкевич та інші.

Розвиток навичок асоціативного формоутворення, вивчення біотектонічних закономірностей побудови природних об'єктів, з метою створення принципово нових форм та конструкцій в галузі дизайну одягу, потребує розробки наукових методик, засобів дослідження природних аналогів, а також розробки сучасних програм підготовки дизайнерів різних напрямів, що включають методично обґрунтовані елементи біонічного підходу до теорії формоутворення костюма.

Використовуючи біонічні принципи у процесі навчання художнього проєктування одягу майбутній дизайнер намагається визначити у природному оточенні особливі ергономічні та естетичні види закономірностей. Трансформація природного витоку в нові форми костюма проходить поетапно:

– на першому етапі відбувається аналіз об'єктів живої природи: пропорцій, пластики, фактури поверхні, колористичного вирішення; досліджується їх поведінка, засоби пересування, характерні пози тощо;

– на етапі аналітичних досліджень аналізуються та визначаються найбільш характерні риси біоформ, виділяються їх головні типологічні ознаки, якими можуть бути: незвична форма, пропорційне членування форми, ритмічна організація її елементів, фактура, колорит;

– на основі серії ескізів творчий виток поетапно трансформується в умовно-узагальнений стилізований образ, що вимагає від художника здатності абстрагування в ескізі, вміння відмовлятися від другорядних, мало значущих рис, виділяти головні особливості, як художнього образу, і як функціонального об'єкту;

– на етапі остаточної проробки ескізного проєкту визначається головна характеристика-ознака біооб'єкта, яка приймається за основу в роботі над серією ескізів костюмів. Образ костюма, що створюється, стилізують та узагальнюють.

Головне завдання цих етапів, збереження образно – асоціативного зв'язку з витокком натхнення та естетичне пропорціювання форми костюма на основі пропорцій людської фігури [1].

Важливим етапом для художнього проєктування моделей одягу є аналіз вибору матеріалів, який передбачає характеристику фактури, пластичних властивостей матеріалів, кольору біооб'єктів.

Дослідження пов'язані з питаннями біотектонічного формоутворення та функціонування біонічних структур, що рухаються та змінюють форму, призвели до виникнення нового напрямку в проєктній діяльності – кінетичного формоутворення. Кінетичне формоутворення розглядає проблему використання руху в створенні нових засобів побудови форми. Як засіб організації форми, кінетичне формоутворення може включати в себе трансформацію – метод послідовного розвитку образу та комбінаторику, послідовну побудову форми з окремих елементів за законами розвитку різних типів симетрії [1, 2, 3].

Значне місце відводиться геометричному аналізу форм живої природи, що є складовою частиною комплексного підходу до вивчення біоформ та аналітичного визначення закономірностей їх побудови, які обумовлені принципами симетрії. Перший тип симетрії, що називають дзеркальною, мають квіти, листя, метелики, комахи, птаці, риби, і навіть ссавці. Другий тип симетрії, що має назву поворотної, притаманний будові крони дерев, суцвіття квіток, простішим морським тваринам і організмам. Сформульовано загальний закон симетричної побудови природних утворень: об'єкти, що ростуть або рухаються по вертикалі, мають в формі переважно поворотну симетрію, по горизонталі – характеризуються дзеркальною симетрією побудови [4].

Симетрія природних структур, спіралеподібність траєкторій росту, циклічність зміни форм та інші залежності свідчать про упорядкованість геометрії природних форм, що дає можливість їх геометричного моделювання. Природні утворення являють собою приклади найбільш доцільних форм та конструктивних рішень оточуючого нас середовища, що широко використовується в дизайні [2, 3, 5].

Застосування в процесі художнього проєктування одягу синтезу біонічної трансформації та асоціативного формоутворення дозволить враховувати не тільки формальні сторони біооб'єктів, а й встановлювати глибокі зв'язки між законами розвитку живої природи та предметним світом об'єктів дизайну.

Література

1. Ніколаєва Т. В. Тектоніка формоутворення костюма: навч. посібн. Київ : Арістей, 2011. 340 с.
2. Михайленко В. Є., Кащенко О. В. Основи біодизайну: навч. посібник. Київ : Каравела, 2011. 224 с.
3. Козлова Т. В., Белько Т. В. Костюм и бионика : учеб. пособие. Москва : МГТУ им. А. Н. Косыгина, 2007. 223 с.
4. Ніколаєва Т. І., Колосніченко М. В. Біоніка як перспективний напрям в дизайні одягу. Дизайн одягу в полікультурному просторі : монографія. Київ : КНУТД, 2020. С. 106–131.
5. Ніколаєва Т. І. Науково-методичні проблеми реалізації біонічних принципів у вивченні закономірностей формоутворення костюма. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2008. №1(38). С. 178–180.

Остапенко А. С.

завідувач Центру громадянського виховання
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», м. Харків

ІНДИВІДУАЛІЗОВАНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

В умовах ринкової економіки потребує постійної уваги якість підготовки здобувачів освіти до життя в високо технологічному, інформаційному суспільстві. Це актуалізує потребу щодо розвитку в системі післядипломної освіти методичної компетентності вчителів трудового навчання та технологій, які мають постійно професійно вдосконалюватися в умовах інтенсивного розвитку науки, техніки, інформаційного простору.